

Hvad Kommunen angaar, faar den af Fællederne 197 Tønder Land til fri Raadighed, og samtidig maa den afgive 214 Tønder Land, som den hidtil har haft til fri Raadighed. Kommunen maa altsaa afgive 214 og faar 197. Der er den Forskel, at de 214 for en Del ligge i Udlandet af Vben, medens derimod de 197 ligge bedre. Men under Kommissionens Forhandlinger har man søgt at komme til Klarhed over, hvad Værdi disse Arealer ville have, og det viser sig da, at det ikke er ganske let at sige det. Det er jo nemlig saaledes, at naar det Areal, Kommunen faar, skal gøres frugtbringende til Byggegrunde, maa der foretages en Mængde Forandringer. For det første maa der anlægges en Mængde Gader, Torve, Parkanlæg o. s. v., som jo ville gaa fra, og efter den Plan, vi i Kommissionen foreløbig have hørt omtale fra Kommunens Side, vil Forholdet stille sig saaledes, at Kommunen i det hele vil faa 2,763,860 □ Alen. Derfra vil der til Beje, Parkanlæg o. s. v. efter den foreløbige Plan gaa 1,700,000 □ Alen, saa der bliver 1 Mill. □ Alen omtrent tilbage. Men til Kloak-anlæg og alle de forskellige andre Ting, som saa maa gøres for at saa Arealet tjenligt til Salg, har man meddelt, at der vil gaa saadan noget som omtrent 6 Mill. Kr., saa det er klart, at der der vil være en meget betydelig Udgift for Kommunen, inden den vil kunne faa Indtægterne af dette. Og vi have som sagt gjort forskellige Forsøg paa at blive klare over, hvad Værdi det kan siges at ville have; men det har ikke et eneste Menneffe kunnet sige, idet det beror paa, hvilken Udvikling Vben vil faa, i hvad Retning denne Udvikling vil gaa, og hvor stærkt den vil foregaa. Jeg for mit Vedkommende kan ikke se rettere, end at man ved den Overenskomst naar til det heldige Resultat, at begge Parter, som slutte den, have Udigt til at vinde derved, og det af den ganske simple Grund, at der har ligget et stort Areal hen, som i Virkeligheden ikke har haft stor Værdi for nogen af Parterne. Paa Grund af det ejendommelige Forhold, der har været mellem Ejendomsretten og Brugsretten, har det været en nogenlunde død Kapital, som har ligget hen. I det Øjeblik, man løser denne Forbindelse, som der hidtil har været mellem Stat og Kommune med Hensyn til Benyttelsen af Fællederne, bliver Areallet levende; og det faar derved en Værdi, som kommer begge Parter til Gode. Staten vil altsaa faa det samme, som den hidtil har haft, nemlig Ret for sin Garnison til Eksercits, ja den vil faa mere Plads dertil, og den vil, som jeg

for nævnde, faa forskellige andre Fordele. Kommunen vil efter al Sandsynlighed i Tidens Løb kunne faa en Indtægt — jeg antager ogsaa en god Indtægt — af sine Fælleder, saa at begge Parter ville kunne være vel tjente med en saadan Overenskomst. Jeg maa derfor for mit Vedkommende anbefale denne Sag til det høje Tings velvillige Overvejelse og Prøvelse; og jeg nærer det Haab, at man derefter i det væsentlige vil komme til at se den paa en lignende Maade, som jeg har fremstillet den.

Clausen: Efter det udførlige Foredrag, vi hørte af min ærede Sidemand, som har været Medlem af den Kommission, der har behandlet denne Sag, maa man jo faa det Indtryk, at den er saaledes tilrettelagt, at man uden større Betæneligheder maatte kunne gaa ind derpaa. Jeg vilde kun ønske, at Forslaget, saaledes som det er forelagt, havde været ledsaget af saa udførlige Oplysninger, som nu det ærede Medlem gav. Skulde jeg have nogen Anke imod Forslaget, er det først og fremmest den, at de Bemærkninger, hvormed Regeringen ledsager Lovforslaget, ere meget korte, alt for korte. Det hedder rigtignok i Bemærkningen til Forslaget: „Den vedhæftende Kommissionsbetænkning med tilhørende Bilag og Kortplaner indeholder alle de Oplysninger, som ere nødvendige til Forstaaelsen af nærværende Forslag.“ Men det er netop det, den ikke gør. Kommissionsbetænkningen indeholder en Del Betragtninger over, hvorledes de Opgaver, som have været stillede Kommissionen, ville finde deres bedste og heldigste Løsning under en saadan Overenskomst mellem den kjøbenhavnske Kommune og Staten, som her er foreslaaet, men Kommissionsbetænkningen indeholder ikke noget om selve Realiteten i og for sig af den fte Overenskomst eller noget om, hvorledes de forskellige gensidige Rettigheder retfærdigt og mest upartist kunne fyldestgøres. Man savner saaledes fuldstændige Oplysninger om Fælledernes Udstrækning. Nu hørte vi jo en hel Masse Tal blive nævnte af den sidste ærede Taler, men det vilde have været ønskeligt for alle os andre, om vi havde kendt disse Tal i Forvejen, om vi havde kendt Fælledernes Kvadratmaal. Paa den anden Side har virkelig den militære Servitut, som paaligger Fællederne, en Del Betydning. Der er vist kun meget faa her i denne Sal, som kende Udstrækningen af Fælledernes Areal. Vi have nok haft disse Spørgsmaal til Forhandling tidligere, men under saadanne Forhold, at de kun have vakt meget liden Opmærksomhed hos Tingets